Ministerstwo
Klimatu i Środowiska

Podsekretarz Stanu
Anita Sowińska

DIŚ-I.050.37.2024.AZ
3446663.13694698.11029695
Warszawa, 08-11-2024

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu RP

Szanowna Pani Marszałek,

odpowiadając na Oświadczenie senatorskie Pana Piotra Woźniaka złożone podczas 20. posiedzenia Senatu RP w dniu 10 października 2024 r. w sprawie monitorowania poziomu stężenia arsenu w Zalewie Paczkowskim w dopływie Nysy Kłodzkiej, BPS/043-20-484-MKiS/24 poniżej przedstawiam informacje w tej sprawie na podstawie wyjaśnień przedłożonych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (dalej: GIOŚ).

Na wstępie należy zaznaczyć, że w rejonie Złotego Stoku występują rudy arsenu, które były wydobywane i przerabiane w Złotym Stoku do końca 1960 r. Według Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego, pozostałe w złożu zasoby wynoszą 536,5 tysięcy ton rudy, która zawiera 19,6 tysięcy ton arsenu.

Powyżej Złotego Stoku swój początek bierze potok Trująca, który przepływając przez Złoty Stok i wieś Błotnica kończy swój bieg w zbiorniku Kozielno (Zalew Paczkowski), utworzonym na rzece Nysie Kłodzkiej. Długość potoku Trująca wynosi ok. 11 km i jedynym większym jego dopływem jest potok Pusta, wpadający do Trującej w pobliżu jego ujścia do zbiornika Kozielno.

Rzeka Nysa Kłodzka wraz dopływami monitorowana jest w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (dalej: PMŚ) prowadzonego przez GIOŚ zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 13 lipca 2021 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i jednolitych części wód podziemnych[1].

Na Nysie Kłodzkiej wyznaczonych jest 9 punktów pomiarowo-kontrolnych (ppk), w tym 5 na samej rzece i 4 na zbiornikach. Badany jest również potok Trująca w punkcie na ujściu do zbiornika Kozielno. Badania prowadzi się w punktach reprezentatywnych przypisanych do poszczególnych jednolitych części wód powierzchniowych (jcwp) zgodnie

[1] Dz. U. z 2021 r. poz. 1576

z zatwierdzonym przez GIOŚ wieloletnim programem monitoringu. Obecnie realizowany cykl badawczy obejmuje lata 2022-2027.

Badania na jcwp PLRW6000031235129 Trująca w ppk PL02S1401_1242 „Trująca - most na drodze Błotnica–Topola" (współrzędne: szer. 50,48223, dł. 16,93269) w zakresie wskaźników fizycznych i chemicznych prowadzone były w latach 2017 i 2023.

Średnioroczne stężenia arsenu w poszczególnych latach wynosiły odpowiednio:
- rok 2017 - 4,90 mg/l,
- rok 2023 - 4,08 mg/l,

co znacznie przekraczało wartość dopuszczalną (0,05 mg/l).

Zgodnie z programem, kolejne badania zaplanowane są w 2026 roku, w zakresie określonym w ww. rozporządzeniu Ministra Infrastruktury.

W 2017 roku prowadzono również pomiar stężeń arsenu w potoku Trująca powyżej Złotego Stoku, uzyskując średnioroczne stężenie na poziomie 0,03 mg/l.

Prowadzone w 2023 r. badania rzeki Nysy Kłodzkiej na terenie województwa dolnośląskiego nie wykazały obecności arsenu w badanych punktach powyżej zbiornika Topola oraz niewielkie stężenie w samym zbiorniku (0,013 mg /l). Również dotychczasowe wyniki badań prowadzonych w 2024 roku w części opolskiej zlewni Nysy Kłodzkiej nie wykazały obecności arsenu tak w wodach zbiorników Kozielno (Zbiornik Paczkowski), Otmuchów i Nysa, jak też w jcwp PLRW60000312519 Nysa Kłodzka od Zbiornika Kozielno do Zbiornika Otmuchów i PLRW6000111299 Nysa Kłodzka od Zbiornika Nysa do ujścia.

Z informacji przekazanych przez Opolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska (OWIOŚ) wynika, że na terenie województwa opolskiego na wysokości Zalewu Paczkowskiego (Zbiornika Kozielno) nie ma zakładów, których działalność może być źródłem zanieczyszczenia wód powierzchniowych arsenem. Natomiast przeprowadzona przez OWIOŚ analiza pozwoleń wodnoprawnych na odprowadzanie ścieków do wód Zbiornika Kozielno oraz wód rzeki Nysy Kłodzkiej na odcinku pomiędzy Zbiornikiem Kozielno a Zbiornikiem Otmuchów wykazała, że dopuszczalna wartość arsenu na poziomie ≤ 0,1 mg/l została określona w decyzji Dyrektora Zarządu Zlewni w Nysie Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie[2], udzielającej pozwolenia wodnoprawnego na odprowadzanie ścieków komunalnych z oczyszczalni ścieków w Paczkowie, zarządzanej przez Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Paczkowie. Według wyjaśnień OWIOŚ przekazanych do GIOŚ, podczas dotychczasowych kontroli przedmiotowej oczyszczalni przeprowadzanych przez OWIOŚ nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych wartości arsenu określonych w pozwoleniu wodnoprawnym.

Należy więc podkreślić, że wysokie stężenia arsenu występują tylko w potoku Trująca. Ponadto ze względu na fakt, że w zlewni potoku Trująca nie ma innych źródeł arsenu, a ścieki odprowadzane z oczyszczalni w Paczkowie spełniają wymogi określone w pozwoleniu wodnoprawnym, uzasadnione jest twierdzenie, że za wysokie stężenia arsenu w potoku Trująca odpowiada górnicza przeszłość Złotego Stoku, a najbardziej

[2] z dnia 13 marca 2020 r. znak: WR.ZUZ.4.4210.50.2020.AG

prawdopodobnym mechanizmem jest uwalnianie arsenu z osadów dennych w dolnym biegu potoku.

Jednocześnie pragnę poinformować, że działania naprawcze w tej sprawie nie leżą w kompetencji Ministra Klimatu i Środowiska. Ewentualne działania w tej sprawie mogą być ujęte w Planach gospodarowania wodami określanymi na okresy 6-letnie, które znajdują się we właściwości Ministra Infrastruktury oraz Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

Z wyrazami szacunku

Anita Sowińska
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych, KPRM